

Novoteks

GLASILO DELAVSKEGA SVETA

LETO 1. ★ 1960 ★ ŠT. 3

NOVOTEKS

glasilo delavskega sveta

Tekstilne tovarne

NOVOTEKS

Novo mesto

1960

Letnik I

Št. 3

December

Izdaja:

delavski svet

Ureja:

uredniški odbor

Odgovorni urednik:

Miran Simič

Naslov uredništva:

Novoteks, Novo mesto

Foersterjeva 10

telefon 31. 71

Naslovna slika:

panorama tovarne (linorez)

Tisk naslovne strani

in vezava:

Valvazorjeva tiskarna

Videm-Krško

Naklada:

700 izvodov

VSEBINA:

Čestitka

V novem letu več sodelovanja

Iz zasedanj delavskega sveta in upravnega odbora

Ali je bilo vredno

Obratni delavski svet je imel sejo

To je prava pot

Klubi mladih proizvajalcev

Tekstilci v mesecu tehnike

Nekaj o delu društva knjigovodij

Bili smo v Dornbirnu (nadaljevanje in konec)

Personalne vesti

Za smeh in dobro voljo

DELAJSKI SVET PODJETJA
NOVOTEKS SE ZAHVALJUJE VSEM
ČLANOM KOLEKTIVA ZA POŽRTVO-
VALNO DELO V MINULEM LETU
Z ŽELJO, DA BI TUDI V BODOČE
VLAGALI VSE SVOJE SILE ZA US-
PEŠEN RAZVOJ PODJETJA.

OBENEM ŽELI KOLEKTIVU
USPEHOV POLNO NOVO LETO.

DELAJSKI SVET

V NOVEM LETU VEČ SODELOVANJA

Ko ob koncu leta izdajamo 3. št. glasila NOVOTEKS je potrebno, da se ob tej priliki nanj kritično ozremo. Vprašali bi se lahko, ali je bilten izpolnil svoje poslanstvo. List naj bi bil glasnik in obveščevalec delavnega kolektiva, v katerem bi se jasno in tekoče odrazila vsa dogajanja v podjetju in ki bi bil tribuna mišljenj, dela in uspehov kolektiva. Bilten naj bi vzgajal, učil, pomagal ustvarjati prave delovne odnose, odkrival napake in jih odpravljal. Jasno je, da take vloge naš list ne bo nikoli dobil, če se ne bo razširil krog njegovih sodelavcev. Uredniški odbor sam ne bo mogel uspeti v svojih še tako požrtvovalnih prizadevanjih, če ne bo imel podpore od Vas čitalcev. Vsi objavljeni prispevki se honorirajo, vendar je kljub temu krog dopisnikov omejen samo na nekaj ljudi. Ti morajo sami napolniti strani in zato so članki dostikrat površni in zapoznani.

V novem letu želimo dvigniti kvaliteto glasila. Zato Vas pozivamo, da prispevate k kvaliteti z dopisi, mnenji in nasveti ter da kritizirate vse, kar Vam ni všeč. Le če bomo slišali Vaše mnenje, bomo lahko ugodili Vašim željam. Vsako koristno pripombo bomo upoštevali, za vsak dopis Vam bomo hvaležni.

UREDNIŠKI ODBOR GLASILA DELAVSKEGA SVETA

" NOVOTEKS "

ŽELI VSEM ČITALCEM

SREČNO NOVO LETO

IZ ZASEDANJ DELAVSKEGA SVETA IN UPRAVNEGA ODBORA

V razdobju od izdaje 2. do 3. številke našega glasila je imel upravni odbor štiri seje. Trikrat se je zbral na zasedanju centralni delavski svet (od tega enkrat izredno) ter dvakrat obratni delavski svet.

Če na hitro pregledamo, o čem so razpravljali na vseh teh številnih zasedanjih in sejah, lahko vidimo, da so bila vprašanja, ki so se obravnavala, zelo raznovrstna. Upravni odbor je razpravljal o novi kolekciji in programu dela za spomladansko sezono ter o prodaji spomladanske kolekcije, o razdelitvi dohodka med občino Metlika in Novo mesto, o proizvodnji, o razdeljevanju česane preje v letu 1961, o poročilu o sestanku med zastopniki CLO Novo mesto, ObLO Metlika, "Beti" in NOVOTEKS-a.

O nedeljskem delu za nadomestitev 28.11.1960, o katerem je razpravljala upravni odbor na svoji 11. redni seji in DS na izrednem zasedanju, govori članek pod naslovom "Ali je bilo vredno?". Poleg teh vprašanj je upravni odbor odločal o raznih prošnjah za denarno ali materialno pomoč, o prošnjah za stanovanja in podobno. Upravni odbor je imenoval tudi nekaj komisij, v katere je vključil tudi delavce, ki niso člani samoupravnih organov. To je pravilno in popolnoma razumljivo glede na relativno majhno število članov upravnega odbora oziroma glede na okolnost, da gre za strokovna vprašanja. Pri proučevanju teh pa je potrebno, da prvenstveno sodelujejo strokovnjaki podjetja, oziroma osebe, ki opravljajo določene posle. Ustanovljene so bile sledeče komisije: Komisija za prošnje in pritožbe, komisija predsednikov hišnih svetov, komisija za prevzem in razhodovanje drobnega inventarja. Te komisije so stalne komisije upravnega odbora. Imenoval pa je tudi komisijo za določitev nagrade za posebno delo in centralno inventurno komisijo kot začasno.

Na 4. redni seji delavskega sveta je bil potrjen devetmesečni obračun podjetja in prodajalne.

Na 5. redni seji delavskega sveta je bil sprejet poslovnik za delo disciplinske komisije in za administrativno poslovanje v disciplinskih zadevah, ki naj bi zagotovil pogoje, v katerih bo disciplinska komisija in administracija

v disciplinskih zadevah pravilno redno in hitro izvrševala svoje delo. Predlagana je bila tudi ena varianta za pospešitev stanovanjske izgradnje za naše delavce. Obrazloženi predlog je predvideval, da bi se s pomočjo pravilnika, ki bi ga moral sprejeti delavski svet, izbralo izmed prosilcev posojila iz sklada skupne porabe toliko koristnikov, kolikor sredstev bi v ta namen dodelil delavski svet, po objektivnih pokazateljih. To posojilo naj bi bil prispevek k udeležbi delavca pri posojilu, za katerega bi sodeloval na konkursu občinskega stanovanjskega sklada. Ali pa bi nadomestilo posojilo sklada, udeležbo pa prispeval koristnik s svojim delom oziroma tudi z lastnimi denarnimi sredstvi. Obveze med koristniki posojila naj bi se uredile z družbeno pogodbo. Druga varianta pa je bila, da se pri podjetju ustanovi stanovanjska zadruga kot samostojna gospodarska organizacija, kateri bi podjetje dodelilo sredstva iz sklada skupne porabe. Delavski svet je sklenil, da se določi komisija, ki bi stvar temeljito proučila in na naslednjem zasedanju podala svoje mnenje.

Sklenjeno je bilo tudi, da se s 1. januarjem 1961 ukine pravica koriščenja tovornega avtomobila s popustom.

Centralni problem vseh sej in zasedanj pa je bila predvidena rekonstrukcija podjetja. Pretehtane so bile vse možnosti in delavskemu svetu je bila, kot najboljša predlagana sledeča varianta: najprej bi šli na prvo etapo rekonstrukcije t.j., da se preko GENERAL EXPORTA najame posojilo v znesku 102.480 \$ za nakup najpotrebnejših strojev.

Delavski svet je ta predlog sprejel in izdal sklep, da se nabavi v letu 1961 sledeče stroje:

- 1./ intersecting s tremi glavami;
- 2./ dva prstenčeva stroja á 480 vreten;
- 3./ dublirni stroj
- 4./ dva sukalna stroja za sukanje raznih efektov in mouline preje;
- 5./ sušilni stroj za sušenje blaga v apreturi ;
- 6./ aparat za barvanje križnih navitkov;
- 7./ vigoureux-aparat za tiskanje volnenih stenjev;
- 8./ lanometer za laboratorij.

Nekaj zgoraj navedenih strojev bomo nabavili predvsem zaradi tega, da bomo z njimi odpravili obstoječa ozka grla v proizvodnji. Sem spadaje intersecting, prstenčeva stro-

je in dublirni stroj. Z dvema novima prstenčevima strojima bomo dosegli letno nadaljnjih cca 180 ton česane volnene preje. Stroji bodo montirani v Metliki, imeli bodo vsak po 480 vreten. Tako bomo lahko izdelali že v prihodnjem letu zadostno količino česane volnene preje predvsem višjih števil, katere so neobhodno potrebne za izdelavo raznih efektnih prej in moulinejev.

Da bi odpravili ozko grlo v dubliranju česane volnene preje, bomo prav tako v Metliki stavili v pogon nov dublirni stroj, katerega kapaciteta bo zadostovala, da bomo vso enojno prejo lahko sproti dvojili in tako omogočili sukančarni nemoteno obratovanje. Obstoječe zmogljivosti dubliranja so namreč dosti nižje od zmogljivosti prstenčevih strojev, tako da nam nastaja vedno velika zaloga enojne preje, katera predstavlja veliko vrednost v nedovršeni proizvodnji. Zaradi tega je često proizvodnja dvojne sukane preje v posameznih mesecih nižja od proizvodnje enojne česane preje.

K novi strojni opremi je potrebno omeniti še novi sušilni stroj v apreturi, kateri bo zamenjal starega. Ker se kvaliteta gotovih tkanin iz leta v leto občutno veča, je neobhodno potrebno, povečati zmogljivost strojnega parka v apreturi. V letu 1961 moramo po planu izdelati 800.000 m² volnenih tkanin. To količino nam diktira povečana proizvodnja tkalnice zaradi novo nabavljenih strojev v letošnjem letu. Zmogljivost starega sušilnega stroja pa ne zadošča količini 800.000 m². Sam stroj je že precej iztrošen in precej star. (saj mu letnica gradnje sega še v prejšnjo stoletje). Grelna površina starega stroja je zelo majhna, tako se mokre tkanine suše sorazmerno počasi, kar seveda negativno vpliva na zmogljivost stroja.

Novi stroj bo najmodernejša konstrukcije, opremljen bo z vsemi potrebnimi pripomočki, njegova zmogljivost pa bo zadostovala za sušenje vseh tkanin, katere bomo proizvedli v prihodnjih letih.

Poleg navedenih strojev, s pomočjo katerih bomo za stalno odpravili ozka grla v posameznih obratih, pa predvideva I. etapa rekonstrukcije še nekatere za nas popolnoma nove stroje, s pomočjo katerih bomo lahko izdelovali nove vrste tkanin in s tem bogato dopolnili asortiman prihodnjih kolekcij. Sem spadajo dva sukalna stroja za sukanje raznih efektov in mouline preje, aparat za barvanje križnih navitkov in vigourex aparat.

Če analiziramo naše tržišče, opazimo, da je čedalje večje povpraševanje po specialnih volnenih tkaninah z najrazličnejšimi efekti in sodobnimi deseni. Velik del teh tkanin uvažamo in so kljub sorazmerno visoki ceni zelo iskane.

Da bi v bodoče sami proizvajali takšne tkanine, potrebujemo za to potrebne stroje. Z nabavo novih sukalnih strojev za efekte in moulineje se nam bo že v prihodnjem letu omogočila izdelava najrazličnejših sukancev iz česane ali mikanke volnene preje za izdelavo raznih tkanin kot so boucle, flame itd. Poleg tega bomo lahko izdelovali na novih sukalnih strojih mouline prejo, katero danes še vedno uvažamo.

Zavedati se moramo, da je plasman tkanin iz leta v leto težji, da iščejo naši odjemalci le prvorazredno blago z najmodernejšimi vzorci in da le od nas samih zavisi naš bodoči uspeh.

Za izdelavo nove kolekcije, katera se v volnarski industriji izdelava običajno dvakrat v letu, je potrebna pravočasna izdelava številnih vzorcev, od katerih se pozneje izbere le gotovo število. S tem v zvezi pa je potrebno veliko število najrazličnejših barv in vrst preje v manjših količinah, katero je nemogoče izdelati v redni proizvodnji. Zato bomo nabavili aparat za barvanje križnih navitkov manjše kapacitete, s katerim bomo lahko pravočasno pobarvali zadostno količino najrazličnejših prej, potrebnih za nove vzorce.

V prvi etapi rekonstrukcije bomo v prihodnjem letu stavili v pogon še vigoureux- aparat za tiskanje česanih stenjev. Aparat nosi ime po izumitelju Francozu Jacques Vigoureux. Čeprav segajo prvi poizkusi vigoureux tiska že v leto 1862, je tak način izdelave melange preje v naši volnarski industriji prava novost. Te vrste tisk volnenih stenjev (kamcug) se uporablja predvsem za izdelavo raznih maren-go tkanin, kateri so izdelani iz melange preje. Če izdelujemo melange po starem sistemu, to je z mešanjem barvanega in belega česanca, se kljub večkratnem medsebojnem mešanju materiala v predilnici v gotovih prejah oziroma tkaninah pojavljajo nemirna čisto progasta mesta. Te nezaželene napake povzročajo več vspešno ležečih barvanih oziroma belih vlaken.

Tisk česanih stenjev pa pobarva posamezna volnena vlakna progasto v zaželenih presledkih, tako da se pri poznejši predelavi doseže zelo enakomeren izgled gotovih tkanin.

Tudi s tem strojem bomo znatno izpopolnili asortiman naših tkanin. Z vsemi novo nabavljenimi stroji pa bomo poleg izboljšanja kvalitete dosegli še znatno večji brutto produkt podjetja, kar je končno tudi namen vsake nadaljnje rekonstrukcije.

S. - B.

ALI JE BILO VREDNO ?

Za nami je november in z njim tudi žolčni razgovori o tem, kdaj naj bi delali namesto 28. novembra. Upravni odbor je sklenil, da bomo delali 27. in delavski svet, sklican na zahtevo sindikalne podružnice, je po obširni razpravi to potrdil. Sedaj se nam pojavi dvoje vprašanj. Prvič ali je bilo to sploh potrebno in drugič, kaj smo se naučili iz tega primera.

Najprej nam mora biti jasno, da nikjer ne piše, niti kot nasvet, da naj se v takih primerih, kot je bil, zamenja delavnik. Z drugimi besedami - o tem lahko odloča uprava sama ali pa samoupravni organi podjetja. Oni bi bili to dolžni storiti, če bi to zahteval delovni kolektiv, ker v upravljanju in poslovanju podjetja mora priti do izraza mišljenje oziroma volja kolektiva, če ta vsebinsko obstoja, in oblike take volje: sugestije, priporočila in podobno. To morajo upoštevati vsi organi podjetja; seveda v skladu z zakonskimi predpisi, ki predstavljajo voljo večine.

V našem primeru je upravni odbor na predlog strokovnega kolegija določil, da se dela v nedeljo, nato pa, da bo tri dni prosto. Oba organa sta prišla do tega sklepa po trezni presoji vseh momentov, ki so odločevali v tem primeru. Bili smo mnenja, da je s tem sklepom najbolj zadeta volja kolektiva, obenem pa je to tudi uspela rešitev nastalega položaja. Tako naj bi se izpolnila želja kolektiva po daljših počitnicah in s tem bi bili zaščiteni ostali interesi proizvodnje. Toda pojavil se je "glas kolektiva", ki je bil drugačnega mišljenja. Pojavilo se je več novih pametnejših medsebojno nasprotujočih si predlogov, ki so prinašali

"idealno rešitev". Sindikalna podružnica, ki je kakor vedno hotela slediti glasu kolektiva in zaščititi kolektiv pred njemu škodljivimi interesi nekaterih, je zahtevala, da se skliče delavski svet. Zaželeno je bilo celo mnenje sekretariata COZKS. Na izrednem zasedanju se je mnogo govorilo, precej je bilo predlogov in sprejeta sta bila dva sklepa. Prvi je razveljavil sklep upravnega odbora, drugi pa je razveljavil prvi sklep in potrdil sklep upravnega odbora. S pravnega stališča je bil prvi sklep nepravilen, kajti upravni odbor mora praviloma delati na podlagi sklepov delavskega sveta in njemu odgovarja, vendar pa delavski svet ne sme razveljaviti sklepov upravnega odbora, kadar ni to v predpisih izrecno določeno. Drugemu sklepu pa bi se dalo oporekati njegovo družbeno politično vrednost, oziroma potrebnost. Iz diskusije na tem zasedanju je bilo razvidno, da nekateri člani delavskega sveta zelo aktivno sodelujejo pri reševanju "problemov podjetja". Da so se v desetih letih razvoja iz delavca-posameznika do delavca-upravljalca razvili le do stopnje, ko lahko zastopajo koristi skupine ljudi ali v najboljšem slučaju interese ene izmene. Tako ozko gledanje pač ni primerno za člana organov samoupravljanja v podjetju, ki je ravno po zaslugi teh organov oziroma njihovih članov doseglo tako lep razvoj. V našem podjetju so bili in so še najugodnejši pogoji za razvoj delavskega samoupravljanja. Delavski svet je tisti, ki gospodari v podjetju in z njim. Sklicanje izrednega zasedanja indiskusije pred in po njem, pa so postavile vprašanje, ali je bilo vse to potrebno! Morda kdo misli, da je pravilno, da se o problemu, ki tare podjetje, toliko govori, da se angažirajo za njegovo rešitev vsi člani kolektiva, da o njemu razpravlja in odloča delavski svet. To bi bilo pravilno in potrebno, če bi bil predmet take velike aktivnosti resničen problem ali vprašanje, ki se tiče podjetja n.pr. če bi se tako vneto in prizadeto razpravljalo o nameravani rekonstrukciji podjetja ali o za ključnem računu podjetja in podobno ne pa o muhi, ki so jo nekateri hote ali ne hote naredili za slona.

Nauk, ki smo ga dobili pa je: člani DS, UO, UO sind. podružnice in Zveze komunistov naj pokažejo svojo vneto in željo za najboljšo rešitev in mobilizacijo vse sile kolektiva tudi takrat, ko se bo odločalo o stvareh, ki so resničnega pomena tako za podjetje in njegovo dobro gospodarjenje kot za dobrobit delavnega kolektiva in takrat naj bi delovni kolektiv klical na odgovornost svoje izvoljene predstavnike.

OBRATNI DELAVSKI SVET V METLIKI JE IMEL SEJO

Obratni delavski svet v Metliki je imel v novembru IV. redno sejo, katere dnevni red je obsegal le štiri točke, vendar je zajemal snov za obširno diskusijo.

Prva točka dnevnega reda je bilo poročilo tov. Šventa o devetmesečnem obračunu dohodka, skupno za celo podjetje in ločeno za obrat v Metliki. Tov. Švent je celoten obračun razložil na zelo dojemljiv način, tako da so mogli vsi navzoči sodelovati v diskusiji, ne glede na to, da so med člani DS ljudje, ki se doslej še niso srečali s podobnimi vprašanji. Tov. Švent je prav tako pojasnil vprašanje plačevanja anuitet. To je prisotne še posebno zanimalo, ker jim je znano, da so bile investicije za obrat II. velike. Obveznosti, ki jih ima obrat II. bi mogel obrat sam poravnati šele v enajst in pol letih. Zaradi kratkoročnih kreditov pa morajo biti te obveznosti poravnane že v petih letih. Zato je treba sklade obeh obratov združiti, da bi se moglo anuitete redno plačevati.

Nato je tov. direktor zbranim članom obratnega delavskega sveta v kratkem orisal potek nabave surovin in sistem plačevanja le-teh. Seznanil jih je s situacijo podjetja glede nabave surovin, zalog le-teh in težave, ki se pojavljajo pri nabavi kreditov za obratna sredstva, pri kupovanju in koriščenju (porabi) deviz, ter govoril o odnosih našega podjetja do ostalih doma in izven meja. Tov. Švent ga je dopolnil s pojasnili o finančnem stanju podjetja, katero zaradi dobre osnove večkrat pomaga premagati kakšne poslovne težave kot n.pr. pri nabavi surovin iz tujine ali reševanju nujno potrebnih kreditov. Naše podjetje je dino slovensko tekstilno podjetje, ki v tekočem letu še ni imelo blokiranega žiro računa. Seveda ima to v očeh naših dobaviteljev surovin oziroma banke svojo vrednost in ugled podjetja se s tem samo utrjuje.

Zbranim sta tov. Švent in tov. Dolenc prav tako osvetlila težave, ki jih ima podjetje s svojimi kupci. Dosti je takih, ki niso redni plačniki in jih je treba večkrat terjati za poravnavo računov. Banka je že zdaj opozorila, da je treba pri sklepanju pogodb za prihodnje leto voditi račun o tem, ker podjetje pač ne more in ne sme kreditirati kupce. Tov. direktor je poudaril, da velja za vse naše stranke isto

Pravilo glede plačevanja: dober plačnik bo vedno imel prednost pred slabim. Mimogrede je omenil podjetje "Beti", ki je naše podjetje obtožilo nekorektnosti poslovanja, čeprav je bilo to edino podjetje, ki je dobilo st odstotno dobavopreje, kljub temu, da niso bili najboljši plačniki.

Najzanimivejša točka dnevnega reda je bila odnosi komune do našega podjetja in obrata II. v Metliki. Tov. direktor je najprej poročal o razgovorih na OLO, kjer so obravnavali vprašanje perspektiv za razvoj obrata v Metliki, preskrbe podjetja "BETI" s prejo in vprašanje samostojnega obračunavanja dohodka obrata v Metliki. Točnih podatkov za razvoj obrata v Metliki ni bilo mogoče dati zaradi težav in zastoja pri reševanju elaborata na Jugobanki. Izjava tov. direktorja, da bomo podjetje "BETI" lahko preko vsega leta preskrbovali s prejo, je bil odgovor na drugo vprašanje.

Obrat II. naj bi imel samostojen obračun, da bi mogel občinski ljudski odbor imeti vpogled in kontrolo v njegovo poslovanje. Obrat I. v Novem mestu pa naj bi obrat II. v Metliki plačeval prejo, ki jo potrebuje, po prodajni ceni. Seveda to nima zdrave osnove zaradi odvisnosti obrata II. od obrata I. Vsi pa so vztrajali na tem, da se uvede samostojno obračunavanje. Zato so zadolžili tov. Šventa, da si v drugih podjetjih ogleda podobno organizacijo.

Kar se tiče osamosvojitve obrata II so to "govorice z ulice", katerih ni resno jemati.

Člani obratnega delavskega sveta so potem povedali, kaj vse so o našem podjetju slišali na zborih volilcev, ple- numu SZDL in drugih javnih shodih in sestankih. Podjetje NOVOTLKS je povsod prikazano v napačni luči, kot eno najslabših podjetij, ki bremeni občino, Nikjer pa niso omenili njegovih uspehov in prav tako ne dotacije, ki jo je podjetje dalo ObLO Metlika za gradnjo pekarnice v znesku 3 milijonov.

Zato je tov. direktor predlagal, da se v Dolenjskem listu objavi članek o uspehih in delu našega podjetja, člani občinskega komiteja ZK in ostale funkcionarje ObLO pa je treba obvestiti, da na prihodnjih sestankih in zborih prikazujejo podjetje v pravi luči in popravijo vtise, ki so jih dosegli med ljudmi z napačnimi podatki. Prisotni so se s predlogom tov. direktorja strinjali in so ponovno poudarili, da bi v slučaju kakršnega-koli razpravljanja o samosvojitvi bilo nujno, da bi na take razgovore povabili predstavnike našega

kolektiva iz enega in drugega obrata.

Vsi delavci s svojimi voljenimi člani v obratnem delavskem svetu se dobro zavedajo, komu gre hvala, da se je obrat v Metliki rodil, da je danes to, kar je in preveč močna je vez, ki veže oba obrata, da bi jo mogli pretrgati sedaj, ko sta najbolj potrebna drug drugemu. V interesu podjetja, skupnosti in produktivnosti je, da se ne deli, kar tvori celoto in kot celota ustvarja koristi in dobrine našega časa.

M.M.

TO JE PRAVA POT

V torek 27. t.m. je bila sklicana razširjena seja UO sindikalne podružnice, ki je imela namen obravnavati najvažnejše dogodke podjetja ter razčistiti nekatere stvari, ki so povzročale zmedo med delavstvom.

Sestanek je presegel vsa pričakovanja. Problemi so bili prikazani zelo nazorno in konkretno. Zato bo iskrena razprava o njih gotovo rodila dobre rezultate.

Prejšnji teden je delavski svet sklenil, da se kupi nov avtomobil znamke FIAT 2100, ki naj bi nadomestil že iztrošeni FIAT 1100. Komaj je prišel novi avto v podjetje, se je že raznesla govorica, da se je "pripeljala trinajsta plača". Celo posamezni člani delavskega sveta so to govorico razširjali, čeprav so oni sami glasovali za to. Upravni odbor sindikalne podružnice je smatral za potrebno, da skliče razširjeno sejo, na kateri bi se domenili, kako bi pobili te in podobne govornice. Sprejet je bil sklep, da se skliče masovni sestanek, na katerem bi se vsemu kolektivu razložilo, da bo avto plačan s sredstvi amortizacijskega sklada in da je govorno o tem, da je šeš zanj osebni dohodek (trinajsta plača), rezultat nepoznavanja osnovnih principov delitve dohodka ali pa rezultat zavestnega rjovanjenja proti enotnosti kolektiva. Vsem bi bilo treba razložiti, da smo trinajsto plačo že zdavnaj dobili, saj je naš sistem nagrajevanja tak, da se dobiček sproti deli po pravilniku, ki ga je sprejel delavski svet. Da je ta sistem boljši, pa je dokaz to, da se je letos v enajstih mesecih izplačalo za tako imenovane plače 26 milijonov več kot lani v celem letu.

Torej so goverrice o trinajsti plači verjetno posledica netočnega branja časopisov, kjer je pisalo, da bodo dobili trinajsto plačo uslužbenci državnih organov in ustanov, kjer pač ne ustvarjajo nobenega dobička in so tako na neki način prikrajšani.

Kritizirana so bila nekatera podjetja, ki so kljub temu, da je bilo dogovorjeno med njimi in občinskim odborom SZDL, da se zberejo vsa sredstva podjetij namenjena za novoletno obdarovanje otrok, ta dogovor prekršila. S tem, da so obdarovali otroke članov svojega kolektiva so izigrali pravilno idejo socialistične zveze, ki je hotela, da bi bili vsi otroci v enakopravnem položaju, zbrati ta sredstva v enem skladu in skupno obdarovati.

Predlagano je bilo tudi, da se ustanovi obratni delavski svet tkalnice, ki naj bi pomagal pri reševanju perečega problema, ki se je tam pojavil. Navzoče tkalke so zelo odkrito prikazale razmere, ki vladajo v tkalnici. Delavke dostikrat trpijo zaradi nepravilnega, netovariškega in celo skrajno neodgovornega dela njihovih neposredno predpostavljenih, pri katerih ne najdejo zadostne pomoči in razumevanja. Prenehalo naj bi se ščititi nekateri ljudi, ki so v veliki meri odgovorni, da tkalnica ne doseže večje proizvodnje in ne zmanjša število napak pri tkanju.

Ta sestanek je pokazal, da bi se bilo potrebno večkrat tako zbrati ter odkrito in pošteno razpravljati o vseh pomanjkljivostih v podjetju in odločno ukrepati, da bi se one odpravile.

M.S.

"Udarnik" iz Zrenjanina je uvedel novo delovno mestomesto manikirke. Delavni kolektiv je namreč uvidel, da mnoge delavke iz oddelkov, kjer se izdelujejo nylon nogavice, nimajo dovolj urejenih nohtov in da zato tu nastaja velik izmeček. Da bi kvaliteto nogavic izboljšali manikirka dvakrat tedensko uredi nohte vsem onim delavkam, ki so zaposlene pri delu s sintetičnimi vlakni. Dosedanji rezultati so pokazali, da je bila uvedba tega delovnega mesta popolnoma umestna, kajti število defektnih nogavic se je občutno zmanjšalo.

KLUBI MLADIH PROIZVAJALCEV

Klubi mladih proizvajalcev so nastali tam, kjer so bili za to najboljše pogoji. Ti pogoji so se vedno našli v kolikor je vsklila misel, da se v okviru mladinskega aktiva ustanovi klub, ki bi vključeval vse tiste mladince, ki se bavijo z najrazličnejšimi vprašanji.

Največkrat so bili iniciatorji podobnih klubov mladinci, ki so se zanimali za marsikatera vprašanja, ki ne bi smela biti mladim proizvajalcem tuja. Kajti le na ta način se lahko mladi ljudje z uspehom vključujejo v naše družbeno upravljanje, ki zahteva danes že precej.

Tako se je tista prvotna oblika klubov, ki je imel namen vključevati mlade, da bi v tem okviru poleg vsega tudi proizvajali in se tako izpopolnjevali za delo na delovnem mestu, razvijalo dalje in danes klubi kjer delajo, uspešno opravljajo svoje naloge.

V te klube se vključujejo mladi ljudje, ki se zanimajo za delo in probleme kolektiva, v katerem živijo. Nekje so pričeli prav znanstveno raziskovati razne probleme in tako pri odločilnih posvetovanjih lahko zastopajo svoje stališče. Z resnim delom vsekakor lahko pridejo do marsikaterih zaključkov in tako z enotnim mišljenjem nastopajo na zasedanju delavskega sveta itd. Vzemimo primer: neka tovarna bo povečala svojo proizvodnjo s tem, da bo izboljšala pomanjkljivosti. Strokovnjaki so prišli do zaključka, da bodo to ali ono rešili po svoji strokovni presoji. Ko so istočasno mladi proizvajalci razpravljali o tem vprašanju, so prišli tudi do zaključkov, ki jih bodo vsi radi upoštevali, v kolikor bodo sprejemljivi. Do teh zaključkov so prišli v okviru kluba na osnovi resnega dela in razprav. V nasprotnem slučaju, če ne bi bili njihovi predlogi dobri, pa se jim objasni, kje so pomanjkljivosti, in bodo delo nadaljevali ali pa se lotili drugega problema.

Kaj dosežemo s tem? Verjetno je, da vsak mlad človek, ki se vključi v to delo, od njega tudi nekaj pridobi. Kar pa je najvažnejše, je to, da se s tem buči v njemu čut, ki je nujno potreben vsem proletarcem. Na ta način ne bo delovni človek samo delavec, ampak tudi upravljalec, ki mu ne bo vseeno, kako se odvija delo v njegovem kolektivu. Vedno bo čutil, da je treba nepravilnosti odstranjevanja,

ker to vpliva na njegov zaslužek in razvoj določenega kolektiva.

Na drugi strani pa dosežemo velik uspeh že s tem, če pride tak mlad človek v organe delavskega samoupravljanja. Njegova podlaga, ki jo je pridobil z delom v okviru kluba, bo koristno uporabljena v primerih, ko pridejo pred organe družbenega upravljanja zahtevne naloge. Na vsak način tak delavec, ki so mu poznani najrazličnejši problemi in vprašanja, lahko z uspehom sodeluje in bo gotovo opravičil zaupanje. Tako pridemo do zaključka, da je to velika šola za bodoče upravljalce, ki se postopoma pripravljajo za sprejem odgovornih nalog. V nasprotnem primeru mladi ljudje le težko pridejo do tistih argumentov, ki bi mu kasneje kot dobremu upravljalcu koristili. Nekje so prišli do zaključkov, da se s takim delom lahko bavijo le mladi strokovnjaki. Mi pa to odločno zanikamo, ker vemo, da rekrutiramo mlade iz naših vasi in ti se lahko s uspehom usposablajo za mlade upravljalce. Ti mladi ljudje pa potrebujejo veliko pomoči od vodstva političnih organizacij, kakor tudi od uprav podjetij, ki razpolagajo s podatki, ki služijo pri njihovem delu.

V vseh naših gospodarskih organizacijah imamo pogoje za delo klubov mladih proizvajalcev. Res je, da se nekje mladi, ki pridejo iz vasi ne bodo vključili v delo mladinske organizacije, a pa šele v delo kluba. Morda so to težave le v trenutni situaciji. Ob taki priliki je treba priti med te mlade ljudi z jasnimi stališči in jim povedati, da se bodo razvijali v gospodarskih organizacijah in bo njihovo delo potekalo samo v njih. Na ta način bodo ti ljudje vezani samo na tovarno in bodo vsekakor močno zainteresirani sami kakor tudi njegova okolica, da čim več znajo in da dajo čimveč od sebe, ker le v tem primeru jih bo njihov zaslužek zadovoljeval.

V mesecu januarju bo v Novem mestu organiziran okrajni seminar za vodstva mladih proizvajalcev. Udeležili se ga bodo predstavniki vseh podjetij, ki imajo za ustanovitev kluba objektivne pogoje. Ta seminar bo vsem obiskovalcem dal dovolj teoretičnega znanja, ki ga bodo lahko s pridom uporabili v svojem kolektivu.

Klubi mladih proizvajalcev so ena od najvažnejših oblik mladinske dejavnosti v podjetju, ki ima cilj vzgajati mladega upravljalca.

Slavko Dokl

TEKSTILCI V MESECU TEHNIKE

Letos januarja se je od ljubljanskega društva "Zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev" odcepilo večje število članov. Na osnovi te odcepitve je nastalo več podružnic. Tako se je podružnica DITTIS-a formirala tudi v Novem mestu. Zajela je "Tekstilano" v Kočevju, "Beti" v Metliki, "Industrijo perila" v Novem mestu ter oba obrata "NOVOTEKS". Podružnica šteje sedaj 25 rednih članov. Njena težnja pa je, da svoje število članstva še poveča z vpisom izrednih članov. Podružnica ves čas svojega obstoja lepo dela. Njeno lelo pa je bilo še posebno vidno v mesecu tehnike.

Nekateri naši starejši člani so bili v času meseca tehnike v inozemstvu na praksi ali pa na sejnih tekstila. Tu so videli nekatere novitete, s katerimi so na sejah društva seznanili vse članstvo. V mesecu tehnike je član našega društva tudi predaval na novomeškem učiteljišču o zgodovini tekstila in uporabi utenzilij. Tovarne so omogočile šolan in ustanovam ogled obratov pod strokovnim vodstvom. Društvo je v mesecu tehnike tudi organiziralo večjo ekskurzijo za svoje članstvo. Ogledali smo si "TEKSTILSTROJ" in "ZORO" v Zagrebu ter "DRVOZO" in "VARTEKS" v Varaždinu. Ekskurzija je trajala dva dni in sicer 31. oktobra in 1. novembra. Udeležilo se je sedem članov.

Pa naj malo spregovorim o vtisih, ki smo jih prinesli s te ekskurzije. Prvi dan dopoldne smo si ogledali "TEKSTILSTROJ". V podjetju je zaposlenih 780 delavcev in uslužbencev. Dnevno izdelava 3 bombažarske ter eno volnarsko statve. Za izdelavo ene statve rabi cca 1000 delovnih ur. Želja podjetja je, da v prihodnjih letih zadovolji vso tekstilno industrijo Jugoslavije številčno in kvalitetno s statvami. Proizvodnja se sedaj odvija v zelo majhnem prostoru. Podjetje ima v gradnji nove obratne prostore, kamor se bo v prihodnjem letu selilo. Prvi stroji, ki so jih izdelali so imeli več pomanjkljivosti. Vendar jih njihovi strokovnjaki vešče odpravljajo. Prav v tem času uvajajo poizkusno delavnico, kjer bodo stroje pred prodajo preizkušali ter na njih študirali. V zadnjem času se že poslužujejo montiranja statve po tekočem traku. Ta način dela jim za več ur zmanjša montažo ene statve.

Še isti dan smo obiskali "ZORO". Tovarna stoji na periferiji Zagreba. V njeni okolici se dviga več mogočnih

dimnikov raznih tovarn. Res pravi industrijski center Zagreba. Sprejem v ZORI je bil topel. Z njihovimi tehnikami smo razpravljali o problemih, ki težijo njih ali pa nas. Nato smo si ogledali obrat. Že prvi pogledi so nam povedali, da podjetje teži k povečanju. Vse od surovine pa do surovega blaga se izdeluje v enem samem stisnjenem prostoru.

Čas nam je bil ozko odmerjen, zato smo zapustili Zagreb ter nadaljevali pot proti Varaždinu. Tu smo si še isti dan ogledali "DRVOZO". Tovarna se bavi z izdelovanjem utenzilij za tekstilno industrijo. Ogledali smo si vse od vskladiščenega lesa pa do gotovih proizvodov. Njihova proizvodnja je zelo obširna, saj izdelujejo 2500 različnih artiklov za tekstilno industrijo. Nas je zelo zanimala izdelava čolničkov. Les razrežejo na odgovarjajoče dimenzije, potem ga stiskajo in vskladiščijo na odprtem prostoru. Istočasno pa mu je potrebna tudi določena doba počitka. Nato les sušijo v posebnih sušilnicah. Po sušenju komadi potujejo na posamezne faze dela, kjer jih obdelujejo. Imeli smo priliko videti še več drugih zanimivosti, predvsem izdelavo raznih cevk, statev za tkanje trakov, raznih utenzilij za pletilnice in podobno.

Naslednji dan pa smo si ogledali eno največjih tekstilnih tovarn "VARTEKS" v Varaždinu, ki zaposluje 6000 delavcev in uslužbencev. V tkalnici je v obratovanju 339 statev raznih vrst. Izbor njihovih izdelkov je zelo velik. Delajo vse od najcenejših pa do najdražjih artiklov. Tovarna ima poleg drugih obratov tudi lepo urejeno konfekcijo. Zaradi take obsežnosti je deljena na tri obrate. Vsak od njih ima svoj upravni aparat in delavski svet, vsi skupaj pa imajo centralni delavski svet in upravo. Pri ogledu obratov smo zapazili, da posvečajo mnogo pažnje pripravi materiala za tkanje, ker se poslužujejo dvo, tro ali pa več strojnega tkanja.

V prostem času smo si ogledali še zanimivosti mesta, nato pa se polni novih vtisov vrnili domov.

Stanka Dolmovič

NEKAJ O DELU DRUŠTVA KNJIGOVODIJ

V Novem mestu je bilo leta 1958 ustanovljeno strokovno društvo uslužbencev finančne stroke pod nazivom Društvo knjigovodij Novo mesto.

V tem društvu, ki šteje preko 600 članov, smo včlanjeni tudi vsi uslužbenci računovodstva našega podjetja.

Včlanjeni nismo zato, da plačujemo članarino, ampak zaradi koristi, ki jo imamo od društva. Društvo je namreč zelo delavno, saj skozi vse leto prireja knjigovodske tečaje, katerih se je udeležilo že lepo število članov našega kolektiva. Koliko so pri tem pridobili, lahko povedo sami.

Društvo prireja po potrebi delovne sestanke, na katerih se obravnavajo problemi, ki nastajajo pri vsakdanjem delu. Ti sestanki resnično potrjujejo izrek, da je le v slogi moč.

Da je pravi namen društva uslužbenca čim bolj strokovno usposobiti, dokazuje tudi dejstvo, da se stalno prirejajo razni seminarji. Tako je bil v mesecu novembru tridnevni seminar za skladiščnike in materialne knjigovodje, katerega se je udeležilo šest uslužbencev našega podjetja. V tem mesecu je bil tudi seminar za vodenje knjigovodstva v obrtnih, trgovskih in gostinskih organizacijah, katerega se je udeležila uslužbenka, ki vodi knjigovodstvo menze.

Iz vsega tega je razvidno, da društvo opravičuje svoj obstoj in zato mislim, da ni člana v kolektivu našega podjetja, ki bi dejal, da je finančna pomoč, ki jo podjetje daje društvu iz sklada za kadre, neupravičena.

M.B.

Tovarna preprog "Jovan Mikić" iz Subotice je edino podjetje v državi, ki izdeluje preproge na podlagi slik naših slikarjev. Preproge, ki nosijo motive blejskega jezera, dubrovniške trdnjave, mestne hiše v Subotici, stavbo ljudske skupščine v Beogradu, so zelo iskane pri nas in v svetu.

BILI SMO V DORNBIRNU

(Nadaljevanje in konec)

Ob treh popoldne smo prispeli v Innsbruck, mesto z reko Inn, ki teče izpod Karvendelskih planin. Mesto je izrazito alpsko in, kot smo brali v prospektih, staro preko 700 let. Srednjeveške hiše in lepo urejeni trgi so kaj privlačni za številne tujce. Zaradi skopo odmerjenega časa si seveda nismo mogli ogledati vseh kulturnih znamenitosti mesta, zato pa smo kljub dežju kaj hitro našli trgovine. z razglednicami in raznimi spominskimi predmeti. In Innsbrucka smo krenili proti zahodu po dolini Inna preko Arlberskega prelaza v Vorarlberg in končno opolnoči dosegli naš cilj Dornbirn. Zaradi velesejma in malega števila hotelov so nam preskrbeli prenočišča pri privatnikih. Takoj smo opazili izredno čistoto, vpliv sosednje visokocivilizirane Švice. Hiše so veči - noma enonadstropne, zgornje nadstropje je leseno. Skoro za vse hiše je značilen zunanji grobi omet, ki pa je zelo v skladu z ostalo zunanostjo hiš.

Naslednji dan smo obiskali tekstilni velesejem, kamor so nas vabili že od daleč trije veliki pisani baloni, ki so bili pritrjeni s tanko žico na upravno poslopje velesejma.

Dornbirn je nekako trgovsko središče Vorarlberške, kjer je močno razvita tekstilna industrija. Sam velesejem, ki je sicer mednarodnega značaja, pa razen ene večje in moderne stavbe nima nekih posebnih razstavnih prostorov. Po velikosti in izgledu se še zdaleč ne more primerjati z Zagreb - škim velesejmom. Na sejmu je bila posebna hala, kjer so razstavljali izključno tekstilne stroje in tekstilne proizvode. Ta del sejma so aranžirali odlični dekoraterji, posebno razsvetljava je bila nekaj svojevrstnega. Razstavni predmeti niso bili zgoščeni, tako da je bil pregled zelo enostaven in pred nobeno izložbo ni bilo gneče.

Razstavljalci tekstilnih artiklov so bili predvsem avstrijske tovarne. Razstavljeni artikli niso pokazali skoraj nobenih novosti v vzorcih in vezavi, pač pa je bilo opaziti močan vpliv sintetičnih vlaken. Bombažni artikli so bili skoraj vsi impregnirani proti mečkanju in sanfonizirani proti skrčenju, kar je bilo razvidno iz okusno izdelanih reklamnih obesnih listkov. Precej je bilo razstavljenih tkanin iz mešanega ali čistega nylona, perlona itd. Volneno blago, predvsem kangarni, niso predstavljali nobene novosti, pre-

vladovale so bolj temne barve z diskretnimi vzorci. Seveda pa je kvaliteta vsega razstavljenega blaga bila na ustrezni višini.

Omembe vredna je bila na tem delu velesejma tudi posebna razstava tekstilnih šol (srednje in višje), katerih je v Avstriji, kar lepo število. Tudi sam Dornbirn ima novo moderno tekstilno šolo. Razstavljali so predvsem dekonpozicije nekaterih tkanin, risb za barvni tisk in ostalo, kar nazorno prikazuje obiskovalcu sejma učni program strokovne šole.

Med tekstilnimi stroji je bilo opaziti nekaj novejših tipov, tako je n.pr. neka zapadno nemška firma razstavila moderni sušilni stroj z veliko kapaciteto. Stroj je opremljen z regulatorji za širino in ima kombinirano členasto verigo z iglicami ali kleščami. Mazanje verige je avtomatsko, vsak posamezni člen verige pa je mogoče zamenjati v nekaj sekundah. Poleg številnih strojev je bilo razstavljenih precej pomožnih in merilnih strojev ter raznih instrumentov, katere pa lahko več ali manj vidimo tudi na ostalih velesejmih.

Razstavljeno je bilo tudi nekaj utenzilij iz plastične mase, kot n.pr. pikerji, vodilci niti in razna posoda, namenjena predvsem za tekstilno industrijo.

Kot na vsakem velesejmu so tudi tukaj razstavljali najrazličnejše aparate, stroje in orodje za gospodinjstvo. Skoraj za vsakim takim aparatom stoji prodajalec, ki po pol ure neprenehoma govori in hvali izdelke svoje firme.

Naslednji dan smo si ogledali še ostale razstavne prostore s pohištvo, poljedelskimi stroji itd. Popoldne pa smo krenili v Bregenz, ki leži ob Bodenskem jezeru. Na zapadu smo videli Švico na severu pa Nemčijo. V tem času so bile v Bregenzu razne kulturne prireditve na lepo izdelanem odru, ki je bil postavljen nekaj metrov nad vodno gladino jezera. Žal pa so bile predstave le zvečer, mi pa smo takrat že odhajali nazaj v Dornbirn. Naslednji dan smo se že zjutraj vračali z našim TAP-om proti Innsbrucku. Videli smo še del Vorarlberške z številnimi žičnicami, ki neprestano obratujejo. Spet smo se peljali skozi Innsbruck, nato pa zavil proti jugu na gorski prelaz Brenner. Tu so gradili ravno novo avtomobilsko cesto, ki bo mnogo lepša od stare, na kateri je promet že skoraj nemogoč. Del te ceste bo tvoril ogromen viseč most ("most Evrope"), kateri je že

v gradnji in bo speljan s hriba na hrib preko široke doline. Tako smo še popoldne prispeli na Brenner, kjer je avstrijsko-italijanska meja. Tu smo morali na italijanski strani čakati precej časa, da smo opravili vse formalnosti s carino in da smo dobili lire. Prvotno smo nameravali prenočiti ob jezeru Missorini. Ker pa naša rezervacija ni veljala, smo jo mahnili v Bolzano, lepo južnotirolsko mestece. Tu smo prenočili in naslednji dan nadaljevali pot preko znamenitih Dolomitov. Vreme je bilo prekrasno in takoj ko smo prišli med same stene Dolomitov, smo začeli fotografirati. Za eno uro smo se ustavili ob čudovitem alpskem jezeru Missorino, ki leži 1800 m nad morjem. Tudi tu je vsa pozornost posvečena tujskemu prometu. Na vseh gorskih prelazih in povsod, kjer je le količkaj prostora, stoje razkošni večnadstropni hoteli; pred njimi pa številni predvsem tuji avtomobili. Pot nas je vodila dalje preko gorskih prelazov v Cortino, prizorišče olimpijskih zimskih iger leta 1956. Na južni strani mesta stoji velika skakalnica, sredi mesta pa je moderno urejeno drsališče, katero je bilo vse polno najrazličnejših turistov. Tu smo opazili zelo visoke cene gostinskih uslug. Omejili smo se večinoma le na nakup razglednic, kajti večinoma smo imeli le še boren ostanek lir, ki smo jih dobili na Brennerju.

Iz Cortine smo krenili proti Trbižu, v katerega smo prišli že pozno ponoči. Večina je v avtobusu že kar trdno spala, kajti pot je bila zelo dolga in naporna. Na italijansko mejo smo prišli nekako ob 1^h ponoči. Tu pa smo imeli smolo. Italijanski uradnik, ki bi moral pregledati avtobus, je bil na avstrijsko-italijanski meji in tako je moral naš šofer sam napraviti še nekaj kilometrov nazaj v Italijo. Ko je bila tudi ta formalnost opravljena, smo po petdnevnem potovanju spet prestopili jugoslovansko mejo. Domov smo prinesli mnogo vtisov in lepih spominov na res uspelo potovanje v Dornbirn.

B.B.

Sestanek kolegija

"No, kako je bilo na sestanku kolegija, ko ste obravnavali slabosti pri delu?"

"Nekolegijalno!"

Vse je predvideno

"Veste, tale desen na blagu pa ni lep ..."

"No, lep res ni," odgovori prodajalec. "Toda veste tovarišica, tovarna jamči, da bo pri prvem pranju izginil."

Izlet

Deset mož iz delavnice se je domenilo, da bodo šli popoldne na izlet v naravo, Zbrali so denar in rekli najstarejšemu: "Na Janez, ti imaš največ prakse. Pojdi pa nakupi kar je treba!"

Janez je šel in se hitro vrnil.

"Smo že preskrbljeni. Kupil sem pet litrov žganja in pol kilograma kruha."

"Strela neumna, zakaj pa toliko kruha?"

Nevoščljivost

"Kako, da si kupila kar celo balo tega blaga?"

"Nočem, da bi srečala še katero v enaki obleki."

Enaka značaja

"Ne rad veliko govorim", pravi šef novemu uslužbencu.

"Kadar vam bom pomagal s prstom, pridite k meni."

"O, potem sva pa prav za skupaj. Jaz tudi nisem zgovoren. Če vam bom odkimal, me ne bo."

